

BIJ DEN SCHILDER HAN VAN MEEGEREN

Verbouwing; de schel zit op een schutting en de ingang is zoek. Maar ik kom binnen; en boven. Een deur met kleurig glas in lood. Dan: een ruime, gezellige kamer. Boven de vensters weer kleurglas. Aan den wand o.a. een Maris. En, dadelijk sterk de aandacht vragend: het portret door den schilder van zijn vrouw, Jo van Walraven, dat vroeger in *Het Weekblad* is gereproduceerd. Wat is dat prachtig-raak en fel getroffen! Dat het mogelijk is, oogen zóó levend te teekenen.

Maar al is het voor een kunstenaar verre van beleedigend, wanneer zijn werk de aandacht boeit — beleefdheid eischt, nu vóór te laten gaan: de persoon. Han van Meegeren zit tegenover mij. Een zeer levendig man; praat vlug, lacht veel; nerveus; jeugdig voor een veertiger. Maar óók: iemand, die denkt en wil; een man van vele en sterke indrukken; één, die zichzelf niet spaart; innerlijk niet onbekommerd. Typische oogen: echt werktuigen om te zien. En dan worden de impressies verwerkt...

„Het begin van mijn werk? Hoe ik er toe kwam? Ik teeken al van mijn zevende jaar af. Je hebt er aanleg voor, en dan komt dat vanzelf. Je krijgt het mee.”

„Toch niet erfelijk in dit geval: Uw vader was, meen ik, leeraar?”

„Ja. Een geschiedenisman. Voelde wel veel voor kunst, maar dacht niet aan

zelf doen. Vond het ook van mij niet goed. Dat wil zeggen: niet als vak. Zoo ging ik dan naar Delft. Ik ben de eenige gesjeeste candidaat.”

„Dus bijna klaar gekomen?”

„Ja. Maar het ging niet meer. Ik teekende en ik schilderde, zette daar alles op. Dat begreep ik toen al: je moet werken en studeeren, de techniek van het vak je eigen maken — er alles voor over hebben, desnoods ook je zenuwen, je gezondheid. Je moet het willen boven alles, en je moet het kunnen. Daar ben ik voor blijven vechten: voor het schilderen om het schilderen. Daar is ook „de Kemphaan” voor.”

„Het maandblad, waarvoor u het omslag teekende?”

„En dat vrijwel heelemaal mijn blad is. Tegen de moderne schilderkunst, die de letterkunde naloopt. Zooals indertijd de Tachtigers de schilderkunst hebben nagelopen. Dat is alles mis: schilderkunst en letterkunde zijn in wezen volkomen verschillende dingen. En doordat de moderne schilderkunst literair is bepaald, kunnen menschen en „richtingen” een positie innemen, zonder schilderkundig ook maar iets te beteekenen. Een schilder moet kunnen schilderen; als hij dat niet kan, moet hij zijn dingen liever opschrijven.”

„Voor de oude Haagsche School hebt u wel waardeering?”

„O ja! De Marissen, Mauve, zij hebben ons de natuur zóó laten zien, dat wij nu de natuur vergelijken met hun werk.”

„Maar u bedoelt toch ook niet, dat schilderkunst niet een element van bewuste gedachte zou mogen bevatten? Ik denk bijvoorbeeld aan Toorop.”

„Toorop heeft prachtige dingen gemaakt. Óók in zijn gedachtekunst, al is hij daarmee in zijn laatste jaren misschien wel wat vergegaan. Maar: Toorop was een echte teekenaar, een echte schilder. Daarom bleef zijn werk zoo heerlijk levend. — Toorop is eens bij mij geweest, en toen heb ik een soort standje van hem gehad. Ik maak wel eens een portret in een dag; Toorop zei, dat ik er minstens veertien dagen over moest doen. Maar ja, al was dat nu de manier, waarop hij het moest doen — ik werk

HAN VAN MEEGEREN

weer anders. Het zou bij mij in veertien dagen méér toch niet veel anders worden: Ik zie een gezicht, een paar oogen, en dan is de indruk gemaakt. En die blijft.”

„U schildert vooral portretten?”

„Veel, maar niet alleen. Ik heb allerlei gedaan. Gaat u maar eens mee naar boven. Ik heb wel niet veel in huis op het oogenblik, maar toch wel wat.”

Wij stijgen nog een trapje hooger naar het atelier. Het portret van Prof. Van der Bilt is juist gereed. De schilder Willem de Zwart. Een paar kinderen; kinderen allebei, maar hoe heeft de kunstenaar doorzien en uitgebeeld de overigens vrijwel volkomen tegenstelling van wezen, door milieu, temperament... Maar dan zie ik ook: een naaktstudie. Een groep meisjes in een cabaret. En een wonderlijk gecombineerd paar modellen.

„Dat is voor mijn boek „Schildersmodellen”,” vertelt Van Meegeren. „Daarin zal ik een en ander verhalen van wat ik als schilder heb beleefd. Een bont verhaal natuurlijk. Ik begon al met een schrille tegenstelling: eerst werkte ik in een volksbuurt, waar de meest zonderlinge, rauwe dingen voorvielen — en toen ging ik lessen geven in zeer deftige kringen. Society; daar gebeurden óók gekke dingen, maar natuurlijk weer heel anders. Tot rust kwam ik pas in weer een volgende periode: in de Jodenbuurt. Prachtige typen daar; aardige menschen...”

Of er bij het artikel ook iets gereproduceerd mag worden? Van Meegeren geeft er graag iets voor; hij is verrukt over de Rotogravure. Ik krijg een nieuwe tekening: Jo van Walraven in tennisdress.

Grootter bezwaar levert de vraag naar een portret van den schilder op. Een geschilderd zelfportret is hopeloos zoek. Foto's zijn er wel, maar oud of slecht. Ten slotte krijg ik van Mevrouw een kiekje mee; ik hoop, dat het te reproduceeren zal zijn!

En dat ik daarna het dierbaar pand terug zal kunnen geven....

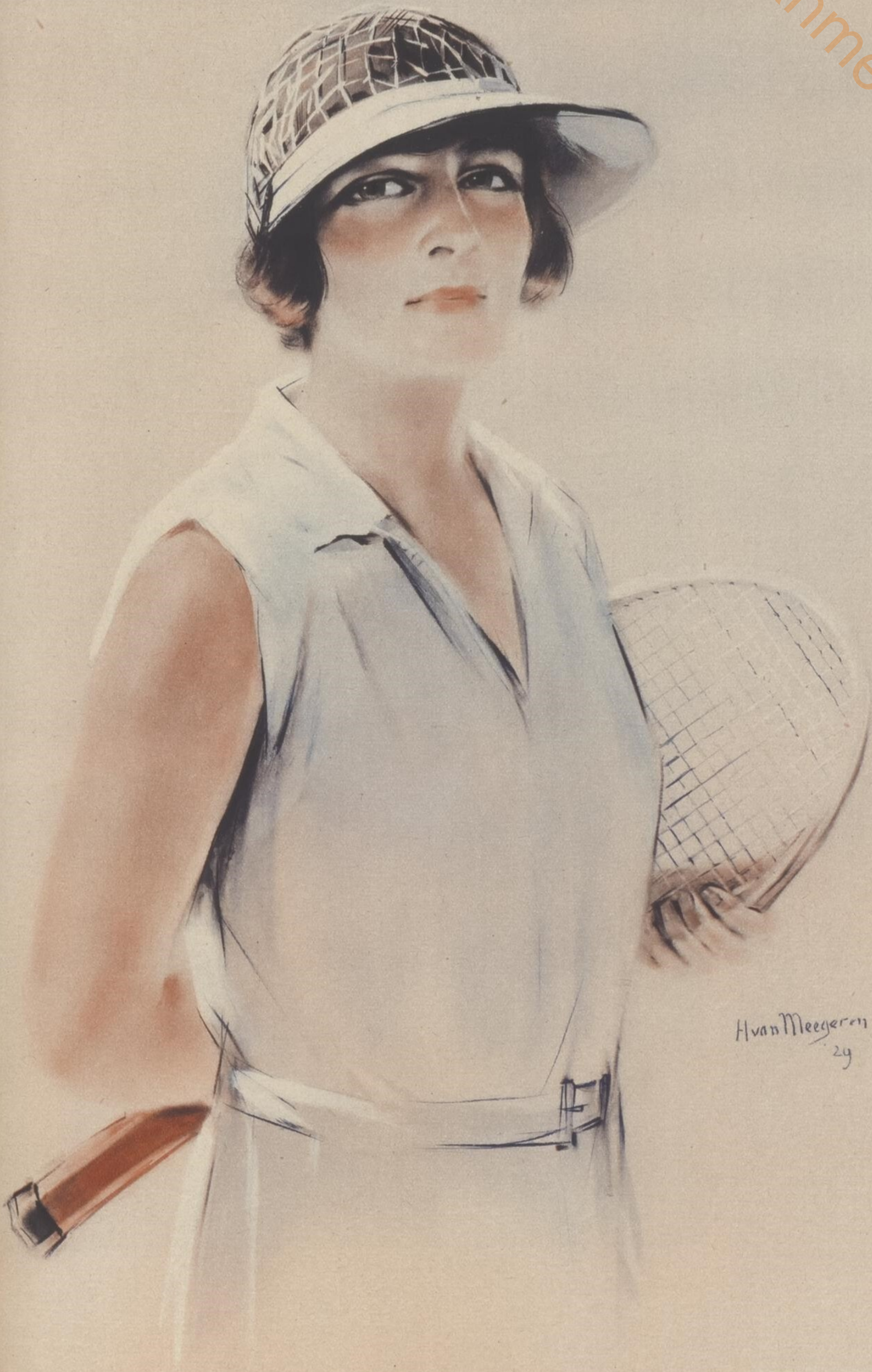
JAN VAN KASTEEL.

HAN VAN MEEGEREN. — BELLENBLAZEN.

hanvanmeegeren.info

Hvan Meegeren
24

GEREED VOOR HET SPEL....

NAAR EEN TEEKENING IN RUSSISCH KRIJT VAN HAN VAN MEEGEREN